

Dosarul nr.2r-59/2022
2-20132234-01-2r-31012022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. G. Manoli)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, R. Pulbere, Iu. Cotruță)

DECIZIE

16 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Damaschina Natalia, reprezentată de avocatul Ion Cârlig,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Surguciov Nadejda împotriva Angelei Munteanu, Damaschin Alexandru, Nataliei Damaschina și Damaschin Ghenadie privind prelungirea termenului de acceptare a succesiunii,

împotriva încheierii din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Damaschina Natalia, reprezentată de avocatul Ion Cârlig, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen,

c o n s t a t ă :

La 23 octombrie 2020, Surguciov Nadejda a depus cerere de chemare în judecată împotriva Angelei Munteanu, Damaschin Alexandru, Nataliei Damaschina și Damaschin Ghenadie privind prelungirea termenului de acceptare a succesiunii.

Prin hotărârea din 17 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă cererea de chemare în judecată și s-a prelungit Nadejdei Surguciov termenul acceptării succesiunii cu 6 luni după decesul lui Damaschin Grigorii/re, care a decedat la xxxx.

La 21 aprilie 2021, Damaschina Natalia, reprezentată de avocatul Ion Cârlig, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 17 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea integrală a hotărârii primei instanțe cu remiterea cauzei la re judecare.

La 23 noiembrie 2021, Damaschina Natalia, reprezentată de avocatul Ion Cârlig, a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 17 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea integrală a hotărârii primei instanțe cu remiterea cauzei la re judecare.

Prin încheierea din 30 noiembrie 2021, corectată prin încheierea din 20 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Damaschina

Natalia, reprezentată de avocatul Ion Cârlig, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

La 25 ianuarie 2022, Damaschina Natalia, reprezentată de avocatul Ion Cârlig, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii contestate.

În motivarea recursului s-a invocat că, instanța de judecată a îngădit dreptul părții la un proces de judecată public și echitabil, nefiind înștiințată despre data și ora ședinței de judecată. Astfel, nu a considerat necesar să solicite repunerea în termen a cererii de apel, deoarece apelul nemotivat l-a depus în termen după ce la data de 15 aprilie 2021 a recepționat dispozitivul hotărârii judecătorești (f.d. 44).

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată la 30 noiembrie 2021, care a fost expediată în adresa participanților la proces la data de 04 ianuarie 2022, însă date despre recepționarea acesteia, la materialele cauzei lipsesc (f.d. 56).

Astfel, cererea de recurs înregistrată la 25 ianuarie 2022 este declarată cu respectarea termenului prevăzut de lege (f.d. 66).

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa participanților la proces la 31 ianuarie 2022 (f.d. 68).

Verificând legalitatea încheierii contestate prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept aplicabile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție respinge recursul declarat de Damaschina Natalia, reprezentată de avocatul Ion Cârlig cu menținerea încheierii contestate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind restituirea cererii de apel înaintate de către Damaschina Natalia, reprezentată de avocatul Ion Cârlig, împotriva hotărârii din 17 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal.

Colegiul învederează că, art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Prin încheierea din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, s-a restituit ca fiind depus în afara termenului legal, apelul declarat de Damaschina Natalia, reprezentată de avocatul Ion Cârlig.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La caz, Colegiul reiterează că, dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 17 martie 2021 (f.d.42), însă cererea de apel a fost depusă de către Damaschina Natalia, reprezentată de avocatul Ion Cârlig, la data de 21 aprilie 2021 (f.d. 46).

De altfel, Colegiul constată că Damaschina Natalia a participat în prima instanță în cadrul ședinței de judecată din 01 februarie 2021 (f.d. 29), fiind înștiințată sub semnătură despre următoarea ședință de judecată stabilită pentru data de 04 martie 2021 (f.d.30 verso). Tot la 01 februarie 2021, Damaschina Natalia a întocmit o cerere prin care a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa (f.d.31).

Ulterior, la 07 februarie 2021, Damaschina Natalia a încheiat contract de asistență juridică cu avocatul Ion Cârlig.

În temeiul art. 102 alin. (4¹) din Codul de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

În context, Colegiul apreciază ca fiind irelevante argumentele reprezentantului recurente precum că nu a mai fost citat în ședință de judecată or, în virtutea normei de drept enunțate, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Aici, instanța de recurs menționează că pârâta Damaschina Natalia a fost înștiințată despre data și ora următoarei ședințe de judecată, iar odată ce a apelat la serviciile unui avocat avea obligația de ai comunica acestuia despre data pentru care a fost stabilită ședința de judecată. Mai mult, avocatul Ion Cârlig, în interesele Nataliei Damaschina, a depus referință la data de 11 februarie 2021, ceea ce confirmă că cunoștea despre examinarea cauzei.

Colegiul reiterează că, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Cu referire la alegațiile recurente precum că termenul de apel ar începe a curge de la recepționarea dispozitivului hotărârii, Colegiul menționează că, la caz, termenul a început a curge de la data imediat următoare pronunțării dispozitivului hotărârii judecătorești și nu de la comunicarea actului de procedură în sensul pretins.

Astfel, în situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 17 martie 2021, în temeiul art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 18 martie 2021 și a expirat la data de 16 aprilie 2021.

În context, având în vedere că recurenta a cunoscut despre existența litigiului aflat pe rolul instanței de judecată, instanța de apel întemeiat a constatat omiterea termenului de contestare a hotărârii primei instanțe. Or, recurenta are obligația de a se folosi cu bună-credință de drepturile sale procedurale în conformitate cu prevederile art. 56 alin. (3), art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

De asemenea, Colegiul reiterează că, părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună-credință în raport cu drepturile sale procedurale și trebuie să urmărească cu bună-credință desfășurarea procesului, condiție sugerată și de jurisprudența CEDO.

Colegiul conchide că, în condițiile în care recurenta chiar dacă nu a fost prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, a participat în ședința de judecată din 01 februarie 2021 și a cunoscut despre examinarea cauzei civile respective în instanța de judecată.

În altă ordine de idei, art. 362 alin. (3) din Codul de procedură civilă prevede că, repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Colegiul reiterează că, recurenta la depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 17 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, nu a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului.

În continuare, Colegiul relevă că, repunerea în termen pentru declararea apelului putea fi soluționată de către instanța de apel doar în condițiile în care apelanta ar fi formulat o cerere de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce la caz lipsește. Or, solicitarea de repunere în termen este dreptul apelantei și nu poate fi soluționată din oficiu de către instanța de apel.

Colegiul accentuează că, legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Adițional, Colegiul evidențiază că, recurenta nu a fost lipsită de posibilitatea de a beneficia de procedurile legale întru realizarea dreptului la o cale de atac eficientă,

în situația în care nu a solicitat repunerea în termen pentru declararea apelului, iar alegațiile aduse în recurs nu pot fi reținute în justificarea omiterii termenului de contestare cu apel sau de a considera că apelul a fost declarat în termen, precum nici nu pot determina repunerea în termenul de declarare a apelului.

În virtutea art. 27 alin. (1) din Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Din considerentele redate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. art. 424 alin. (2), 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Damaschina Natalia, reprezentată de avocatul Ion Cârlig.

Se menține încheierea din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Surguciov Nadejda împotriva Angelei Munteanu, Damaschin Alexandru, Nataliei Damaschina și Damaschin Ghenadie privind prelungirea termenului de acceptare a succesiunii.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh